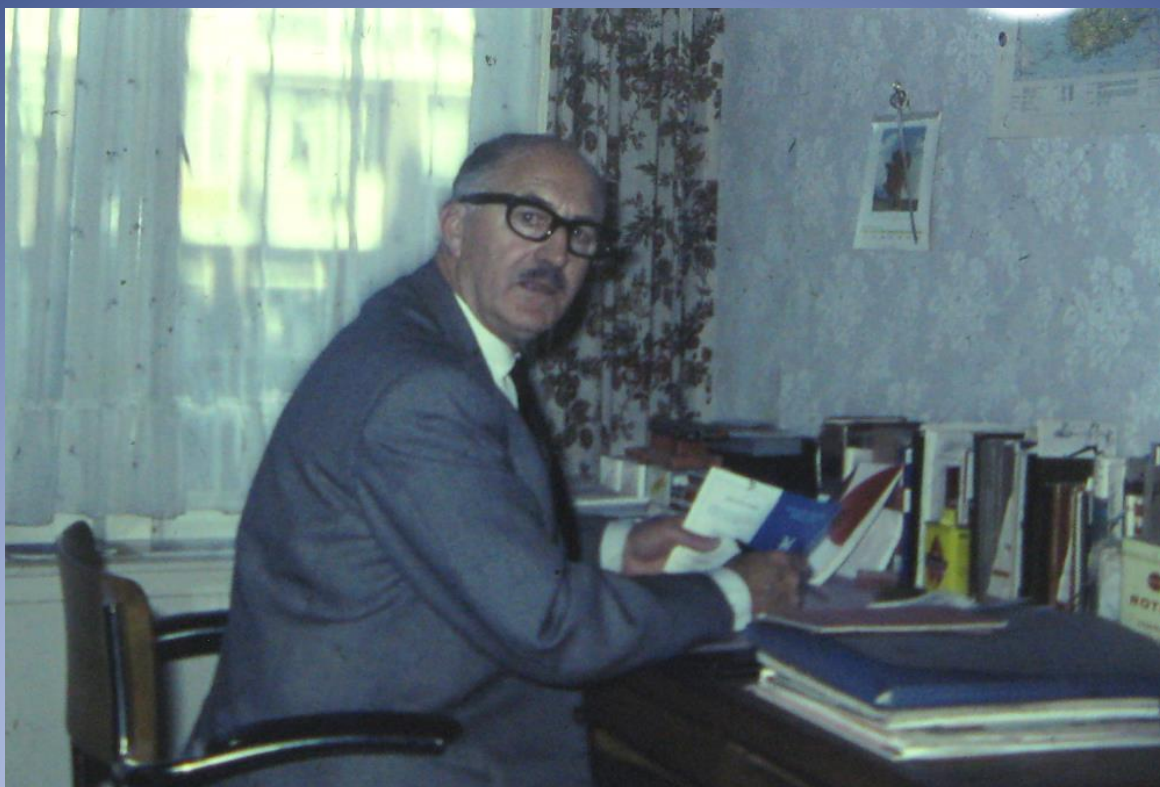

Documentatie over Simon de Waard

Mededelingenreeks Natuurmonument De Beer 17 [Herziene versie]

Ed Buijsman, Documentatie over Simon de Waard
Mededelingenreeks Natuurmonument De Beer 17
Tweede, herziene versie, december 2018
Ed Buijsman © Tinsentiep, Houten

De Mededelingenreeks Natuurmonument De Beer
beoogt informatie over het voormalige natuurmonument De Beer toegankelijk te maken.
De uitgaven zijn ook beschikbaar via de website overnatuurmonumentdebeer.inzichten.nl.

Foto voorpagina
Simon de Waard in zijn werkkamer,
Rochussenstraat 199b, Rotterdam, jaartal onbekend
Foto collectie Museum Volkenkunde

Correspondentieadres
Bovencamp 57
3992 RX Houten
030 6373498
natuurmonumentdebeer@inzichten.nl

Zie ook de website
Overnatuurmonumentdebeer.inzichten.nl

Deze uitgave of delen eruit mogen vrijelijk worden verspreid en vermenigvuldigd
op voorwaarde dat te allen tijde duidelijk is welke de herkomst van de informatie is.

Inhoud

Inleiding	5
Personalia, data, enzovoorts	6
Adressen van De Waard	6
Biblio- en filmografie.....	8
Artikelen in natuurtijdschriften.....	8
Artikelen in kranten en tijdschriften	8
Arikelen mogelijk van De Waard	9
Overige teksten	9
Artikelen over De Waard	10
Films over Nederlandse onderwerpen	10
De film van De Waard over natuurmonument De Beer	11
Films van de buitenlandse reizen.....	11
Filmstroken	13
Data buitenlandse reizen	13
Archiefmateriaal.....	15
Museum Volkenkunde.....	15
Stadsarchief Rotterdam	17
Stadsarchief Amsterdam	17
Gemeentearchief Zaanstad	18
Fotomuseum Rotterdam.....	18
Hans de Waard.....	18
Literatuur	18
Bijlage: inventarisatie films ex-collectie De Wolde.....	20

Inleiding

In 2010 is een biografie over Simon de Waard onder de titel 'Simon de Waard. Leven en werk van de Rotterdamse cineast en fotograaf' verschenen.¹ Tijdens het onderzoek dat mede ten grondslag lag aan het boek, is op onverwachte plaatsen informatie over delen van het leven van De Waard tevoorschijn gekomen. Niettemin is ook nu nog informatie over Simon de Waard schaars en fragmentarisch. Daardoor is ook het nodige niet opgehelderd, onduidelijk gebleven. Het is echter zeker mogelijk dat in de toekomst nieuwe informatie zal worden gevonden. In ieder geval is dat te hopen, want Simon de Waard blijft in een aantal opzichten een fascinerende persoonlijkheid. Deze publicatie is bedoeld om in de marge van de biografie een overzicht te geven van het thans bekende materiaal. De informatie in deze publicatie bouwt voor de publicaties van De Waard deels voort op de aantekeningen van K.H. Voous d.d 15 juli 1993 die in kopie welwillend door Ruud Vlek ter beschikking zijn gesteld.

De herziene uitgave van deze publicatie is aanzienlijk aangevuld in vergelijking met de versie van december 2015. Zo heeft Henk de Wolde, de vroegere buurman van De Waard, in mei 2016 het filmmateriaal van Simon de Waard dat nog in zijn bezit was, overgedragen aan de auteur. Het gaat voornamelijk om films van de buitenlandse reizen, maar er bleek ook nog wat Nederlands materiaal aanwezig. Verder is de lijst met publicaties verder aangevuld en is de informatie over het filmmateriaal uitgebreid.

Een onbekende kant van Simon de Waard is dat hij is opgetreden in een reclame voor Bona margarine. De Waard zit aan de linkerkant van de tafel, ongeveer in het midden. Naast hem links zit zijn vrouw, Marie Louise. Foto collectie P. Bulthuis.

¹ E. Buijsman, 'Simon de Waard. Leven en werk van de Rotterdamse cineast en fotograaf', Tinsentiep Houten, 2011. ISBN 978-94-91254-08-6.

Personalialia, data, enzovoorts

Simon de Waard, 26.8.1905, Bergen op Zoom – 26.9.1986, Rotterdam. Zoon van Engelbertus Petrus de Waard (Bergen op Zoom, 26.11.1880 – New York, 16.12.1943) en Neeltje Dina de Boer (Elburg, 8.10.1885 – Rotterdam, 2.3.1984).

Zie ook : 1. Voous;² 2. Overlijdensadvertentie dd. 27 september 1986 in de *Nieuwe Rotterdamsche Courant* →.

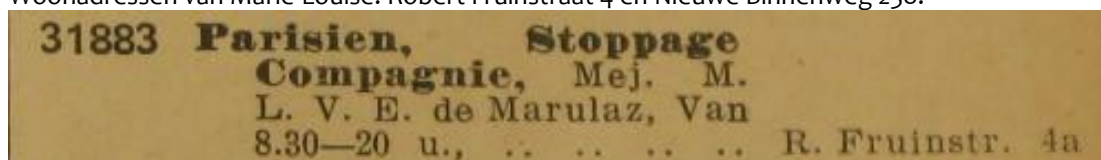
Simon de Waard had twee broers, Dirk (Dick; Breda, 19.4.1909 – Fijnaart, 7.12.1986) en Nicolaas (Niek; Breda, 17.4.1913 - ?) en twee zusters, Marie Antonette (Nettie; Breda, 27.4.1915 – Rotterdam, 17.5.1936) en Petronella Hendrika (Breda, 19.6.1917 - ?).

Eerste huwelijk met Adriana Johanna Thomassen (Rotterdam, 14.5.1905 – Brielle, 8.11.2000). Getrouwd 21 juni 1928; scheiding 5 september 1939.

Tweede huwelijk met Alida (Lie) van der Spek (5.9.1913 – 8.5.2006). Getrouwd 23 mei 1940; scheiding 29 juli 1953. Kinderen uit dit huwelijk: Hans (21.8.1942); Elisabeth (Liesbeth) en Petronella (Petra) (beiden 6.12.1944). Lie van der Spek trouwde na de scheiding met Jean Smeijer (dit was de eerste man van Maria Louise Valentine Eudoxie de Marülaz; zie hieronder!).

Derde huwelijk met Maria Louise Valentine Eudoxie de Marülaz [Marülaz soms ook geschreven als Marulaz en Marülàz]. (Marie Louise; Rotterdam, 6.6.1913 – 1.12.1996). Getrouwd met Simon de Waard op 4 mei 1960. Maria Louise V.E. de Marülaz was eerder getrouwd met Johannes Smeijer [Jean; 14.12.1911 – 23.12.1997. Verloofd 1 januari 1933. Huwelijk 7 juni 1933. Scheiding 12.8.1953. Stiefdochter uit het eerste huwelijk van de derde vrouw van De Waard: Marie Louise Euxodie Gertrude Gilberte (Pim; 1.1.1934)].

Woonadressen van Marie-Louise: Robert Fruinstraat 4 en Nieuwe Binnenweg 238.

Telefoongids Rotterdam no 97, maart 1949

Adressen van De Waard

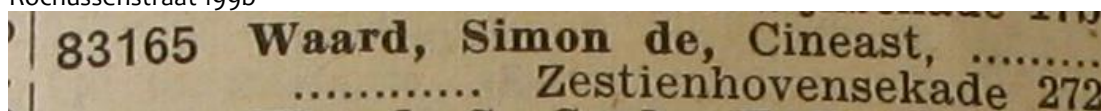
Th. Jacobalaan 14, Overschie, zie briefkaart 03.06.1937.

Roo-Valkstraat 8, zie brief 16.02.1939.

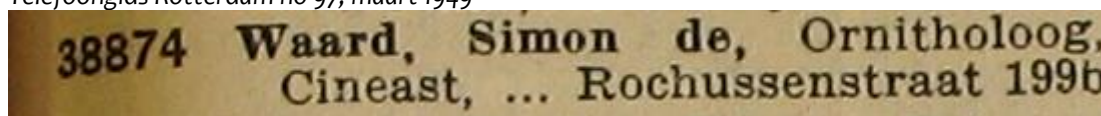
Schepenstraat 6c, zie brief dd 21.10.1941.

Zestienhovensekade 272.

Rochussenstraat 199b

Telefoongids Rotterdam no 97, maart 1949

Telefoongids Rotterdam no 102, februari 1952

² K.H. Voous (1995) *In de ban van vogels*. Scheffers, Utrecht.

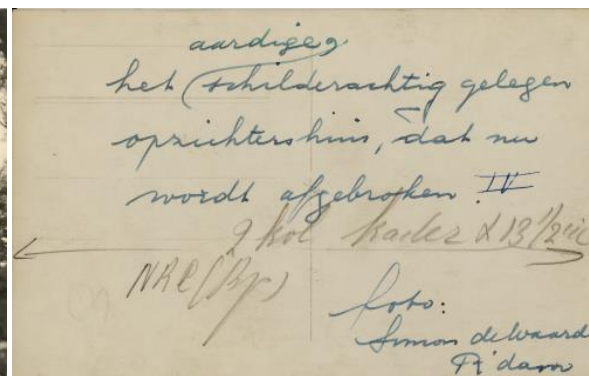

[Links] Van links naar rechts Nicolaas, Dirk en Simon de Waard. Foto collectie Hans de Waard.

[Rechts] Simon de Waard met zijn derde vrouw Marie Louise. Foto collectie Volkenkunde

Foto's van de reis naar Joegoslavië.

Voor en achterzijde van een foto van het huis van opzichter Korfmaker van natuurmonument De Beer.

Biblio- en filmografie

Artikelen in natuurtijdschriften

- Met de tent naar Texel, *De Wandelaar* 7, 182-186, 1935.
- De reigerkolonie van de Rotterdamse Diergaarde, *De Wandelaar* 8, 121-123, 1936.
- Schuilhutherinneringen (I), *De Wandelaar* 8, 227-230, 1936.
- Schuilhutherinneringen (II), *De Wandelaar* 8, 267-272, 1936.
- Een novemberdag op De Beer, *De Wandelaar* 8, 365-373, 1936.
- Een winterse strandwandeling, *De Wandelaar* 9, 41-48, 1937.
- Paschen op de Veluwe, *De Wandelaar* 9, 74-80, 1937.
- Vogels in de polder, *In Weer en Wind* 1, 161-168, 1937.
- Een pinksterexcursie naar Schouwen, *De Wandelaar* 9, 162-170, 1937.
- Een ontmoeting met de zwarte specht, *In Weer en Wind* 3, 1-5, 1939.
- De reigers van Rotterdam, *In Weer en Wind* 3, 88-91, 1939.
- Een dagje bij de vogels op “De Beer” (I), *In Weer en Wind* 3, 172-178, 1939.
- Een dagje bij de vogels op “De Beer” (II), *In Weer en Wind* 3, 194-197, 1939.
- De kleine plevier broedvogel op “De Beer”, *In Weer en Wind* 3, 252, 1939.
- Bij de kemphanen (I), *In Weer en Wind* 4, 2-6, 1940.
- Bij de kemphanen (II: slot), *In Weer en Wind* 4, 40-44, 1940.
- Naar de Bakkerswaal, *In Weer en Wind* 7, 109-112, 1943.
- Naar de Bakkerswaal (II: slot), *In Weer en Wind* 7, 122-127, 1943.
- Herfsttocht naar Staelduin (I), *In Weer en Wind* 8, 137-140, 1944/45.
- Herfsttocht naar Staelduin (II: slot), *In Weer en Wind* 8, 147-151, 1944/45.
- Natuurstudiekamp Terschelling, *In Weer en Wind* 9, 155-159, 1946/47.
- Natuurstudiekamp Terschelling (vervolg), *In Weer en Wind* 9, 165-172, 1946/47.
- Vogels van de Vondelingenplaat (I), *In Weer en Wind* 10, 193-199, 1947/48.
- Vogels van de Vondelingenplaat (II), *In Weer en Wind* 10, 214-220, 1947/48.
- Op het Vogeleiland (I), *In Weer en Wind* 11, 232-240, 1949.
- Op het Vogeleiland (II), *In Weer en Wind* 12, 9-13, 1949.
- Op het Vogeleiland (III), *In Weer en Wind* 12, 32-36, 1949.
- Op het Vogeleiland (IV), *In Weer en Wind* 12, 46-52, 1949.
- Op het Vogeleiland (V), *In Weer en Wind* 12, 75-78, 1949.
- Nogmaals de Lachstern, *In Weer en Wind* 12, 187-193, 1950.
- Drie broedparen van de Lachstern, *Gelochelidon nilotica* (Gm.), op “De Beer”, Rozenburg, in 1949, *Ardea* 37, 161-167, 1950.
- Zangvogeltellingen op “De Beer” in 1951, *De Wandelaar in Weer en Wind* 19, 26-31, 1951.
- On the Gull-billed Terns at “De Beer” near Hook-of-Holland in 1949, *British Birds* 45, 339-341, 1952.

Artikelen in kranten en tijdschriften

- Op het eiland Rozenburg. Het natuurmonument “De Beer”, *De Spiegel*, 1936.³
- Van het eiland Rozenburg. Vogellevens op “De Beer”, *Panorama*, no 21, 1937.
- Paaschtocht over de Veluwe. Duizend en een, *bijvoegsel bij het Rotterdamsch Nieuwsblad*, 16 april 1938.
- Bij de vogels op “De Beer”, *Panorama*, 25 mei 1939.
- Vogellevens op “De Beer”, *Panorama*, 30 juni 1949.
- De koekoek - stem zonder lichaam, *Nieuwe Rotterdamse Courant*, 10 juni 1950.
- Op bezoek bij de purperreigers in Noordwest-Overijssel, *Nieuwe Rotterdamsche Courant*, 29 juli 1950.
- Op bezoek bij de Lachstern, *Nieuwe Rotterdamsche Courant*, 12 augustus 1950.
- Op zoek naar vogelgebieden in Oost-Zeeuwsch-Vlaanderen, *Nieuwe Rotterdamsche Courant*, 23 september 1950.
- Herfst aan de zeekant, *De Kampioen*, oktober 1950.
- Herinnering aan een oudejaarsdag met sneeuw, *De Kampioen*, december 1950.

³ Exacte datum niet bekend.

- Het winterkoninkje – opvallende zanger en merkwaardig bouwspecialist, *Nieuwe Rotterdamsche Courant*, 10 februari 1951.
- Natuurmonument De Beer – Unieke vogelbroedplaats aan de Noordzeekust, *Nieuwe Rotterdamsche Courant*, 9 juni 1951.
- De Ackerdijkse Plassen, *Nieuwe Rotterdamsche Courant*, 11 augustus 1951.
- Waadvogels die voor de mens geen schuwheid kennen, *Algemeen Dagblad*, 6 oktober 1951.
- Een vogeltrekdag aan de zee, Toeristenkampioen no 20, 15 oktober 1951.
- Winterdag op “De Beer”, *Algemeen Dagblad*, 22 december 1951.
- Vogels aan de zee, *Algemeen Dagblad*, 5 januari 1952.
- Het rush-verschijnsel, *Algemeen Dagblad*, 9 februari 1952.
- De lente is in vogelland, *Algemeen Dagblad*, 22 maart 1952.
- Bij de dwergsterntjes, *Algemeen Dagblad*, 31 mei 1952.
- Naar Zweden en Lapland voor de vogeljacht met de camera, *Algemeen Dagblad*, 7 juni 1952.
- Heeft de vogelzang bepaalde functies?, *Nieuwe Rotterdamsche Courant*, 21 juli 1952.
- Op zoek naar vogelnesten in de berkenbossen, *Algemeen Dagblad*, 9 augustus 1952.
- Bleiksøya: vogeleiland in Noorwegen, *Algemeen Dagblad*, 13 september 1952.
- Interessant vogelgebied, *Algemeen Dagblad*, 7 oktober 1952.
- Voorjaarsverschijnselen in het polderland, *Algemeen Dagblad*, 20 maart 1953.
- Als de natuur ontwaakt. De koekoek: ei in andermans nest, *Algemeen Dagblad*, 9 mei 1953.
- Schouwens vogelstand, *Algemeen Dagblad*, 25 juli 1953.
- Vogels in de wintertijd, *Nieuwe Rotterdamsche Courant*, 12 december 1953.
- Voorjaar in vogelland, *Nieuwe Rotterdamsche Courant*, 13 maart 1954.
- Voorjaarsdag aan de zee, *Nieuwe Rotterdamsche Courant*, 10 april 1954.
- Vogellevens in Zuidslavië, *Nieuwe Rotterdamsche Courant*, 18 september 1954.
- Vogellevens in Zweden, *Nieuwe Rotterdamsche Courant*, 14 mei 1955.
- Een Noorse vogelrots, *Nieuwe Rotterdamsche Courant*, 4 juni 1955.
- Vogels aan de Noorse kust, *Nieuwe Rotterdamsche Courant*, 2 mei 1959.
- Skokholm – vogeleiland voor de kust van Wales, *Nieuwe Rotterdamsche Courant*, 16 december 1961.

Publicaties met onbekende datum

- Avontuur met de bontbekplevier, *Algemeen Dagblad*.
- De kieviet, *Algemeen Dagblad*.
- Herfsttooi van buiten, *Algemeen Dagblad*.
- Het woudaapje, schuwe viseter, *Algemeen Dagblad*.
- In Schouwens duinen, *Algemeen Dagblad*.
- Stora Karlsö: vogeleiland in de Oostzee, *Algemeen Dagblad*.
- Zomereinde en herfstbegin aan de zee, *Nieuwe Rotterdamsche Courant*, september 1952.
- Een vogeleiland in de Oostzee, *Nieuwe Rotterdamsche Courant*.
- Voorjaarsexcursie in Brabant, *Nieuwe Rotterdamsche Courant*.
- Waarnemers zijn nu paraat, *Nieuwe Rotterdamsche Courant*.
- Herfsttooi in de bossen.⁴

Arikelen mogelijk van De Waard

- Broedtijd achter de duinen en aan zee. *Algemeen Dagblad*, 9 juni 1951.
- Weerzien van De Beer. *Algemeen Dagblad*, 11 augustus 1951.
- De Beer is de Beer niet meer. *Algemeen Handelsblad*, 24 oktober 1953.
- Verloren in de wijde, ijle ruimte waar het water speelt met honderden dode kwallen en rozestruiken laaiende vlammen lijken. *Nieuwe Rotterdamsche Courant*, 5 november 1955.

Overige teksten

- Op het vogeleiland “De Beer”. Toelichting op de diaserie. Diaserie van 60 zwartwitdia's met bijbehorend boekje. Stichting Centraal Projectie Instituut, Amsterdam.

⁴ Ook onbekend periodiek.

- De Vogels. In: Het Natuurmonument “De Beer”, Stichting Natuurmonument De Beer, Utrecht, 1951, p. 10-16.⁵

Artikelen over De Waard⁶

- Simon de Waard op jacht. *Het Vrije Volk*, 11 juli 1951.
- Simon de Waard met rijke buit terug uit het land van Tito. *Het Vrije Volk*, 9 juli 1953.
- Simon de Waard: “Wij zijn de natuur kwijt”. *Tijd/Maasbode*, 20 augustus 1966.
- Beroepstoerist Simon de Waard. *Het Vrije Volk*, 26 juli 1968.

Films over Nederlandse onderwerpen⁷

- Vogels en landschap van “De Beer”, 1938 (of eerder).
- Eenden en meeuwen in wintertijd, 1947.⁸
- Vogels van de Vondelingenplaat, 1947. [B&G]
- De idyllische vuilnisbelt, 1948. [B&G]
Deze zwart-witfilm schenkt aandacht aan de vogels die de vuilnisbelt van Overschie bezoeken.
- Op en om de Akerdijkse plassen, 1948. [B&G]⁹
- In het land der watermolens, 1948. [B&G]
Over een tocht met de Lekboot met vertrek uit Rotterdam, de stad is nog kaal na het bombardement. Passagiers op het dek, de boot passeert Krimpen aan de Lek en legt vervolgens aan bij Kinderdijk. Ooievaars en andere vogels, bloemen in de weilanden. Fruitbomen in bloesem. Molenaars aan het werk. Na de regen wordt het teveel aan water in de Alblasserwaard weggemalen.
- Vogeleiland “De Beer”, 1948.¹⁰
Film over het natuurgebied De Beer op de kop van Rozenburg. De trein naar Hoek van Holland. Met het pontje van Ary Prins wordt overgevoerd naar Rozenburg. Na een bezoek aan opzichter Korfmaker wordt een wandeling gemaakt door het gebied met uitvoerige aandacht voor flora en fauna.
- De Velduil, 1949.¹¹ [B&G]
De zwart-wit film laat het een en ander zien over het leven van de velduil. Naast het broeden en het grootbrengen van de jongen is er ook aandacht voor het jagen van de uil. Ook is te zien op welke manier de uil zijn prooidieren, waaronder veldmuizen, naar binnen werkt.
- In Noordwest Overijssel, 1950.¹²
Deze kleurenfilm heeft de uitgestrekte plassen en moerassen van de Beulaker en de Belter Wiede als onderwerp. In de stilte en de eenzaamheid van deze grote rietwildernissen komen zeldzame vogels voor, zoals de blauwe kiekendief, purperreiger en roerdomp en verschillende andere ‘geheimzinnige’ bewoners van het moerasgebied. Prachtig is ook de flora in dit gebied: ratelaar, koekoeksbloem, wateraardbei, moeraslathyrus en nog vele andere mooie planten, die karakteristiek zijn voor laagveengebied.
- Bos en Hei, 1951.¹³
Deze kleurenfilm laat de bossen, heidevlakten en zandverstuivingen van het Nationale Park ‘De Hoge Veluwe’ zien. Maar ook de dieren die hier leven, komen aan bod: de herten, reeën en moeflons (wilde schapen) en ook enkele karakteristieke vogels, zoals korhaan, wulp en specht.
- De Maaslandse Vlietlanden.¹⁴ [B&G]
- Strand en Wad.
De kleurenfilm ‘Strand en Wad’ toont opnamen van het mooie eiland Texel, beelden van

⁵ Ongewijzigd overgenomen in de tweede druk uit 1954.

⁶ Aankondigingen van lezingen en voorstellingen zijn buiten beschouwing gelaten. Voor een selectie zie Buijsman 2011 en bijvoorbeeld de digitale krantendatabse van de Koninklijke Bibliotheek bij www.delpher.nl.

⁷ [B&G]: in de collectie van Beeld en Geluid.

⁸ Over het Verversingskanaal in Den Haag.

⁹ Genoemd in de catalogus van Beeld en Geluid.

¹⁰ Jaartal niet exact bekend. Zie ook bij ‘Archiefmateriaal/Stadsarchief Rotterdam’ en ‘De film van Simon de Waard over natuurmonument De Beer’.

¹¹ Jaartal niet exact bekend. Het betreft een Nederlandse schoolfilm waarvan de opnames door Dick van Sijn zijn begonnen en die door Simon de Waard zijn afgemaakt.

¹² Jaartal niet exact bekend.

¹³ Jaartal niet exact bekend.

¹⁴ Geen indicatie over het jaartal.

hel vogelleven op het strand, op het wad en ook van allerlei zeedieren, zoals de heremietkreeft, zee kreeft, poon, harnasmannetje, enkele hoaisoorten. Verder zeeanjerieren en zeedahlia en bloemdieren die opvallen door hun lieflijke verschijningen en door hun fijne kleuren.

- Vinkenbaan en vinkentrek.

De zwart-wit film maakt de kijker vertrouwd met het werk op een vinkenbaan. De film laat het bedrijf en de vangtechniek op de vinkenbaan op Ockenburgh bij Loosduinen zien, waar vogels gevangen worden ten dienste van het onderzoek naar de vogeltrek. De gevangen vogels worden geringd, geregistreerd en daarna weer vrijgelaten. Hierdoor is het mogelijk met zekerheid een aantal dingen over de vogels te weten te komen, zoals welke weg zij volgen naar hun wintergebied, waar zij overwinteren, waarheen zij tijdens de broedtijd rijzen en nog een aantal andere interessante zaken.

- Wintergasten op De Pier.
- Werken en sparen.

Een curieus filmwerkje in het oeuvre van De Waard. Het gaat om een filmpje over het sociale nut van sparen voor de Spaarbank van Rotterdam.¹⁵

Verder zijn bij een globale inventarisatie door Gerard Ouweneel en Ruud Vlek nog andere films (of mogelijk fragmenten van films) zonder titel op de film zelf gevonden. Wel waren de dozen en blikken van dit filmmateriaal van teksten voorzien. Dit levert nog de volgende aanvullende lijst van mogelijke onderwerpen op:¹⁶

- De Nieuwkoopse plassen.
- Reis naar Kinderdijk.
- Walcheren.
- Opspuiting bij Rotterdam.
- De lachstern.
- Over het broedgeval van de lachstern op De Beer.
- Thijsse op excursie.

In mei 2016 heeft Henk de Wolde het filmmateriaal van Simon de Waard dat nog in zijn bezit was, overgedragen aan Ed Buijsman. Hierbij is mogelijk tot nu toe onbekend materiaal met de volgende titel over een Nederlandse onderwerp aangetroffen:

- De Grevelingen.¹⁷

De films 'Op en om de Akerdijkse plassen', 'In het land der watermolens' en 'Vogeleiland "De Beer"' zijn te bekijken in het Stadsarchief Rotterdam. Een deel van het hiervoor genoemde Nederlandse filmmateriaal is ondergebracht bij de Stichting Beeld en Geluid in Hilversum (aangeduid in de lijst hierboven met 'B&G'); er is voor zover bekend aldaar geen gedetailleerde inventarisatie uitgevoerd.

De film van De Waard over natuurmonument De Beer

Het is zeker dat De Waard al voor de Tweede Wereldoorlog een film over natuurmonument De Beer onder de titel 'Vogels en landschap van De Beer' heeft gemaakt; zie de berichten hierover in het Rotterdamsch Nieuwsblad uit 1938 en 1939. Waarschijnlijk is dit materiaal (deels) verloren gegaan bij het bombardement van Rotterdam in de meidagen van 1940. Aan het eind van de jaren veertig heeft De Waard opnieuw een film over De Beer, nu met de titel 'Op het vogeleiland', hoewel hij als ondertitel soms ook nog 'Vogels en landschap van De Beer' gebruikt. De naoorlogse film bestaat uit twee delen en is (op DVD) onder andere te zien in het Stadsarchief Rotterdam.¹⁸

Films van de buitenlandse reizen¹⁹

- Zweden en Lapland in kleur, Zweden en Lapland, 1952.
- Zwerftocht door Joegoslavië, Joegoslavië, 1953.
- Tuin van Europa, Portugal, 1954.

¹⁵ Ontleend aan *Het Vrije Volk* van 28 april 1953.

¹⁶ Een overlap met de films ex-collectie De Wolde is niet uitgesloten; zie ook de bijlage.

¹⁷ Deze film is als enige achtergebleven bij Henk de Wolde.

¹⁸ Zie verder bij Archiefmateriaal/Stadsarchief Rotterdam.

¹⁹ [...]: titel onbekend.

- Het groene eiland. Land en volk van Ierland, Ierland, 1955.
- [...], Marokko, 1956.
- Iberische suite, Spanje, 1957.
- [...], Denemarken en Noorwegen, 1958.
- Tussen Grieken en Goden, Griekenland, 1959.
- Land en volk van Tsjechoslowakije, Tsjechoslowakije, 1960.
- De burens aan de overkant, Engeland, Wales en Schotland, 1961.
- In het land van Atatürk,, Turkije, 1962.
- [...], Finland, 1963.
- In het land van de pusztas, Hongarije, 1964.
- Polonaise, Polen, 1965.
- Grüss Gott, Oostenrijk, 1966.
- La bella Italia, Italië, 1967.
- Roemenië vandaag, Roemenië, 1968.
- Zwitserland van alle kant, Zwitserland, 1969.
- [...], Denemarken, 1970.
- Portugal, 1971.
- Impressies van Spanje, Spanje, 1972.
- [...], Zweden, 1973.
- [...], Noorwegen, 1974.

Rotterdamsch Nieuwsblad, 11 april 1938, Blz. 24

Vogels en landschap van „De Beer

Een mooie film.

Zondagavond vertoonde de vogelfotograaf Simon de Waard voor den Ned. Trekkersbond zijn film „Vogels en landschap van De Beer”, terwijl hij tevens een korte uiteenzetting gaf over het ontstaan van De Beer. De film begon met een fraaie opname van eenige visschersschepen in het haventje te Hoek van Holland, hetgeen al dadelijk deed vermoeden, dat de film fotografisch een zeer goeden indruk zou maken. Na het eerste deel met de broedende weidevogels, waarin vooral de graspieper met jongen een zeer mooi gedeelte was, vertoonde het tweede deel de broedende strandvogels. Grappig is het te zien, hoe de kluut met zijn lange pooten op een nest met eieren gaat zitten. Het vischdiefje, dat zijn jongen onder de vleugels nam, om ze tegen de heete zonnestralen te beschermen, deed zeer moederlijk aan. Deel drie gaf o.a. goed het verschil tusschen het bontbek- en strandplevier te zien. Een fitis, die zijn jongen voert, was met heel veel moeite, maar met evenveel succes gefilmd. Dit deel sloot met een opname van het zeldzame pijlkruidders.

Deelen vier en vijf waren gewijd aan de trekvogels. Voor deze deelen is wel het meest van het geduld van den vervaardiger gevegd. Urenlang, soms dagenlang duurde het, voordat een vogel voor de lens kwam. Zeer goed ziet men op de film de verschillende wijze van voedsel zoeken bij den Kievit, den tutelaar en den scholekster. De scholekster blijkt een zeer zindelijke vogel te zijn, die alles eerst in 't water afspoelt, alvorens het in te slikken. Het interessantst waren wel de opnamen van het blauwborstje en de waterral. Waarschijnlijk broeden deze beide zeer zeldzame vogels op „De Beer”. De laatste vogel is een voedselzoekende lepelaar en dan eindigt de film met een paar zeldzaam mooie tegenlichtopnamen van de zee en den mond van den Nieuwe Waterweg.

Fraai gefilmd landschappen en bloemen wisselden voortdurend de vogels af. De bloeiende wilgenkatjes tegen de lucht genomen, waren een streeling voor het oog.

Rotterdamsch Nieuwsblad, 13 januari 1939, Blz. 14

Aquarium- en terrariumvereen. „De Natuur”.

Voor een groot aantal leden en genootgen heeft de heer S. de Waard uit Overschie in de vroegere Schoolbioscoop aan de Goudschesstraat zijn film over: „Vogels en Landschap van De Beer” vertoond.

De film gaf achtereenvolgens het ontstaan van „De Beer”, het bekende natuurreservaat, dat zoodicht in de nabijheid van Rotterdam is gelegen en gelegenheid biedt tot het waarnemen van veel natuurschoon en vooral tot het observeren van verscheidene dieren, die wij in ons gewone leven nimmer ontmoeten.

Alvorens tot het vertoonen van de film over te gaan, heeft de heer De Waarde in een vlote voordracht de bijzonderheden verteld van zijn verblijf in het natuurreservaat en de wijze, waarop de verschillende moeilijkheden om de dieren „onder schot” te krijgen worden overwonnen.

De voorzitter van „De Natuur” de heer T. Anceaux, opende en sloot de bijeenkomst op de gebruikelijke wijze.

M., Door middel van deze folder wil ik Uw aandacht vragen voor een tweetal lezingen over natuurhistorische onderwerpen, die door films (16 millimeter) geïllustreerd worden.

Bij de lezing no. 1 worden vertoond de films:

*Eenden en Meentenen in wintertijd
In het land der watermolens
Vogels van de Vondelingenplaat.*

Bij de lezing no. 2 de films:

*De idyllische vuilnisbelt
Op het Voegeliland*

(Landschap en vogels van het Natuurmonument „De Beer”.)

De duur van elk programma is 2 uur (pauze niet meegerekend).

De projectie wordt door mij verzorgd. De ontvangende vereniging behoeft alleen voor een flink scherm te zorgen.

De kosten bedragen f 50.— plus reiskostenvergoeding.

Bij eventuele afspraak ontvang ik gaarne bericht over de voltage ter plaatse en ook of er wissel- of gelijkstroom in het gebouw is.

Films voor de derde lezing zijn in voorbereiding.

Filmstroken

- Op het vogeleiland “De Beer”. Diaserie van 60 zwartwit beelden met bijbehorend boekje. Stichting Centraal Projectie Instituut, Amsterdam.
- Lappen zwerven rond de pool. Beeldstrook nummer 26. Diaserie van 25 zwartwit beelden met bijbehorend boekje. NCRV schoolradio. 1954.
- Portugal, de tuin van Europa. Beeldstrook nummer 56. Diaserie van 25 zwartwit beelden met bijbehorend boekje. NCRV schoolradio. 1956.
- Het groene Erin. Beeldstrook nummer 68. Diaserie van 25 zwartwit beelden met bijbehorend boekje. NCRV schoolradio. 1956.
- Joegoslavië, het land langs de Adria. Beeldstrook nummer 82. Diaserie van 25 zwartwit beelden met bijbehorend boekje. NCRV schoolradio. 1957.
- Een kameelreis door Marokko. Beeldstrook nummer 88. Diaserie van 26 zwartwit beelden met bijbehorend boekje. NCRV schoolradio. 1957.
- Spanje, castagnetten en torero's. Beeldstrook nummer 139. Diaserie van 25 zwartwit beelden met bijbehorend boekje. NCRV schoolradio. 1960.

Daarnaast heeft De Waard nog enkele aantallen beelden geleverd voor de volgende diaseries van de NCRV-schoolradio: C18 - Onze vriend de hond, 38 - Na gedane arbeid, 76 - Onze blaffende vrienden en B 257 - Allah akbar, God is groot.²⁰

Exemplaren van deze filmstroken bevinden zich in het archief van het Onderwijsmuseum in Rotterdam.

NB: Sommige filmstroken zijn ook nog tweedehands via de reguliere (commerciële) handel te betrekken.

Data buitenlandse reizen

Jaar	Data	Land(en)	Notitieboek	Film
1952		Zweden en Lapland	Volkenkunde	Buijsman ²¹
1953	26 april – 15 juni	Joegoslavië	Volkenkunde	Buijsman
1954		Portugal	Volkenkunde	?
1955	6 mei - ?	Ierland	Volkenkunde	?
1956		Marokko	Volkenkunde	Buijsman
1957	3 mei - ?	Spanje	Volkenkunde	?
1958	7 mei - ?	Denemarken en Noorwegen	Volkenkunde	?
1959	29 april – 18 juni	Griekenland	Volkenkunde	?
1960	4 mei – 15 juni	Tsjechoslowakije	Hans de Waard	Buijsman
1961	10 mei – 9 juli?	Engeland, Wales, Schotland	Volkenkunde	Buijsman
1962	29 april – > 15 juni	Turkije	Volkenkunde	Buijsman
1963	16 mei – 1 juli	Finland	Volkenkunde	Buijsman
1964	23 mei - 31 juni	Hongarije	Volkenkunde	Buijsman
1965	1 juni – 16 juli	Polen	Volkenkunde	Buijsman
1966	26 mei – 15 juli	Oostenrijk	Volkenkunde	Buijsman
1967	?	Italië	Volkenkunde	Buijsman
1968	7 mei – 29 juni	Roemenië	Volkenkunde	Buijsman
1969	12 mei – 11 juli	Griekenland	Volkenkunde	Buijsman
1970	20 mei – 30 juni	Denemarken	Volkenkunde	?
1971	25 mei – 10 juli	Portugal	Volkenkunde	Buijsman
1972	5 mei – 23 juni	Spanje	Volkenkunde	Buijsman
1973	26 mei – 4 juli	Zweden	Volkenkunde	?
1974	18 mei – 29 juni	Noorwegen	Volkenkunde	?

²⁰ Volgens informatie van Jos Verbeek in Boekel (0492 323183, film_man@icloud.com) d.d. 7 december 2009.

²¹ De Wolde is een van de mannen die de spullen van De Waard heeft gered.

Simon de Waard (midden) in Lapland.
Foto collectie H. de Waard.

LEDENAVOND AULA V.U.-GEBOUW
MAANDAG 6 FEBRUARI - (HERHALING DINSDAG 7 FEBRUARI) - 8 UUR

Ontmoeting met Maggie Dierane, de vrouw van de 25 jaar geleden de vrouwelijke hoofdrol vervulde in de prachtige documentaire film „Men of Aran“

★ **HET GROENE EILAND** ★
LAND EN VOLK VAN IERLAND - Met kleurenlichtbeelden en kleurenfilm
Inleidende lezing door de maker van de film **Simon de Waard**

Over het algemeen weten wij maar weinig af van dit zo geïsoleerd liggende eiland. Wij herinneren ons, dat het een jaar of dertig geleden onafhankelijk is geworden (op het Noordelijk deel na - Ulster - dat onder Engels bewind bleef), wij hebben wel eens gehoord, dat er veel mensen met rood haar zijn, dat het land mooi groen is, dat het er bijna altijd regent en zo zijn er nog wel enkele zaken, die wij weten of menen te weten, maar wat is juist en wat niet?

Ondergetekende is vorig jaar in de gelegenheid geweest ruim twee maanden door Ierland te reizen en daarbij opnamen te maken van alles wat karakteristiek leek voor het land en nu is het de bedoeling U door middel van een lezing, geïllustreerd met lichtbeelden en films, een zo compleet mogelijk beeld te geven van „Eire“. Wij willen U alvast verklappen, dat het vooral een mooi land is met veel afwisseling; wij vinden er zowel fraai begroeide heuvels en dalen met veel landelijk schoon als ruig en eenzaam bergland, machtige rotskusten zowel als lieflijke baaien, en bovendien prachtige merengebieden, waar bergen en heuvels, bossen en wateren zich verenigen tot een symphonie van vormen- en kleuren schoonheid, die tal van schrijvers en dichters tot onsterfelijk werk inspireerden. Mag ik het voor het ogenblik hierbij laten? S. d. W.

TOEGANGSBEWIJZEN à 50 cent zijn dagelijks verkrijgbaar op het Secretariaat op vertoon der lidmaatschapskaart 1955/56. - Telefonisch bestellen 10 cent extra. - Telefoon 25405.

Een scène uit „Verloren spel“ (Filmring in Luxor)

3e PROGRAMMA-NUMMER 1955-1956
VOLKS-UNIVERSITEIT TE ROTTERDAM

TELEVISIE
brengt actualiteiten, sport, humor en culturele evenementen in Uw huiskamer. - Vraag prospecti
18 52
RIJKEN DE LANGE
KORTE LUNBAAN 28, ROTTERDAM

Het Secretariaat der Volks-Universiteit, Westzeedijk 145, is dagelijks geopend van 9—5 uur en van Maandag tot en met Vrijdag 's avonds van 7.15-9.15 uur. Telefoon 25405. Postrekening 27200. De leersaal is op dezelfde uren geopend. Voor de leden der V.U. is de toegang tot de leersaal gratis, voor de uitleening betaalt men 25 ct. per jaar administratiekosten.

Over het 'Groene eiland' waarmee De Waard vanaf najaar 1955 voordrachten gaf.

Archiefmateriaal

Museum Volkenkunde

In het depot van het museum Volkenkunde in Leiden bevindt zich een grote hoeveelheid materiaal uit de nalatenschap van Simon de Waard. Dit materiaal is niet geïnventariseerd. Hieronder een beschrijving van dit materiaal op hoofdlijnen.²²

1. Grijs plastic systeemdoos, geen opschrift. Ca. 115 dia's, Turkije.
2. Houten systeemdoos met opschrift 'Italië en beetje Oostenrijk'. Ca. 125 dia's.
3. Houten, beplakte systeemdoos met opschriften 'Spanje, Zwitserland III' en 'Reserve Roemenië'. Ca. 100 dia's. Bevat tevens handgeschreven inventaris met de titel 'Zwitserland III'.
4. Metalen systeemdoos met opschrift 'Oostenrijk'. Ca. 100 dia's; bevat tevens drie blaadjes handgeschreven toelichting.
5. Houten, beplakte systeemdoos met opschriften 'Engeland'. Ca. 100 dia's; deksel doos aan binnenkant beschreven met praktische feiten over Engeland.
6. Metalen systeemdoos met opschrift 'NOORWEGEN'. Ca. 50 dia's.
7. Rode systeemdoos, merk Halle, met de opschriften 'Zweden' en 'Portugal'. Ca. 80 dia's.
8. Rode systeemdoos, merk Halle, met twee maal het opschrift 'Joegoslavië'. Ca. 65 dia's.
9. Kartonnen, beklede systeemdoos met het opschrift 'Zweden II'. Ca. 50 dia's met gedeeltelijke annotatie in het deksel van de doos.
10. Houten systeemdoos met het opschrift 'Portugal I'. Ca. 50 dia's met gedeeltelijke annotatie over Joegoslavië in het deksel.
11. Houten systeemdoos met het opschrift 'II Noorwegen' en 'Finland II'. Ca. 50 dia's.
12. Kartonnen, beklede systeemdoos met het opschrift 'Engeland'. Ca. 40 dia's met enkele aantekeningen in het deksel van de doos.

Overzicht van het archiefmateriaal van De Waard in het depot van het Museum Volkenkunde in Leiden, januari 2010.

²² De vermelde nummering is alleen in dit document gebruikt en verwijst dus niet naar nummers op het materiaal.

13. Merkloze sigarendoos met de opschriften 'Finland' en 'Noorwegen'. Ca. 65 dia's; bevat tevens getypt briefje dd 21.9.1967 van het Italiaanse Verkeersbureau over geleende dia's.
14. Sigarendoos Compania Cadena met het opschrift 'Polen'. Ca. 30 dia's; tevens een grote hoeveelheid korte stukjes film
15. Sigarendoos Willem II Fantastica met het opschrift 'Zwitserland'. Ca. 25 dia's.
16. Sigarendoos Carl Upmann met de opschriften 'Noorwegen', 'Tsjecho', 'Zweden', 'Jan v Gent' en 'Noorwegen'. Ca. 45 losse negatieven.
17. Naamloze sigarendoos zonder opschrift. Ca. 75 dia's waarvan ca. 20 privéachtig.
18. Kartonnen, beplakte systeemdoos met het opschrift 'Zweden I Zweden'. Ca. 50 dia's met gedeeltelijke annotatie in het deksel van de doos.
19. Kartonnen, beplakte systeemdoos met het opschrift 'Noorwegen'. Ca. 50 dia's.
20. Houten systeemdoos met het opschrift 'Marokko II'. Ca. 50 dia's.
21. Houten systeemdoos met het opschrift 'Noorwegen III'. Ca. 50 dia's met annotatie in het deksel van de doos. N.B. Opschrift slecht leesbaar: 'III' kan ook 'I' of 'II' zijn.
22. Metalen systeemdoos, merk Emro, met geplakt papiertje op deksel met tekst 'GriekenlaND'. Ca. 100 dia's; tekstplakkertjes met omschrijving op dia's.
23. Houten doos Sandeman met opschriften 'Zweden en Lapland'. Ca. 75 dia's,
24. Houten systeemdoos met het opschrift 'Portugal II'. Ca. 50 dia's.
25. Houten systeemdoos met het opschrift 'Marokko'. Ca. 50 dia's met annotatie in de deksel.
26. Kartonnen, beplakte systeemdoos met het opschrift 'Spanje II'. Ca. 50 dia's.
27. Houten systeemdoos met opschrift 'Portugal III'. Ca. 75 dia's met annotatie in deksel. N.B.: Bevat ook ander materiaal, waarschijnlijk van de reis naar Tsjecho-Slowakije.
28. Houten systeemdoos met de opschriften 'Spanje I' (doorgestreep) en 'Denem I'. Ca. 50 dia's; met annotatie in deksel.
29. Rode systeemdoos, merk Halle, met de opschriften 'Zweden'. Ca. 80 dia's.
30. Houten systeemdoos met het opschrift 'Noorwegen III'. Ca. 40 dia's.
31. Houten systeemdoos met de opschriften 'Ierland III' (doorgekrast) en 'Zwitserland I'. Ca. 40 dia's; met gedeeltelijke annotatie in deksel.
32. Kartonnen, beplakte systeemdoos met het opschrift 'Noorwegen II'. Ca. 50 dia's.
33. Plastic doos, merk Paterson, met het opschrift 'Tsjechoslowakije'. Ca. 50 dia's.
34. Sigarendoosje Hofnar. Ca. 50 dia's; veel privéachtig.

Doos 5

35. Metalen systeem doos met opschriften 'Italië reserve', 'res Italië', 'Zwitserland'. Ca. 60 dia's. Beschrijving op dia's.
36. Metalen systeem doos met opschrift 'Polen'. Ca. 140 dia's. Dia's veelal genummerd.
37. Houten systeemdoos met opschrift 'Roemenië I'. Ca. 50 dia's. Met veel gebruikt intro: kaart, vlag, wapen, grensovergang, geld.
38. Houten systeemdoos met opschrift 'Roemenië I'. Ca. 50; met in deksel papier met feitelijkheden. Toelichting op dia's.
39. Houten, beplakte systeemdoos met het opschrift 'Spanje I'. Ca. 50 dia's; met wat aantekeningen in deksel. Toelichting op dia's.
40. Houten systeemdoos met het opschrift 'Spanje I' en opschriften 'Roemenië III', 'Spanje III', 'Denem II'. Ca. 45 dia's. Met foto van Marie Louise.
41. Houten systeemdoos met het opschrift 'Ierland II'. Ca. 50 dia's; genummerd.
42. Houten systeemdoos met het opschrift 'Ierland I'. Ca. 50 dia's; genummerd.
43. Houten systeemdoos met het opschrift Zwitserland I'. Ca. 50 dia's met annotatie 51 t/m 100.
44. Houten systeemdoos met het opschrift 'Spanje II' en opschriften 'Spanje III', 'Denem II'. Ca. 50 dia's; in deksel gedeeltelijke annotatie.

Doos 6

45. Plastic systeemdoos met het opschrift Hongarije' en vage tekst 'reserve' met aparte annotatie en krantenartikel. Ca. 40 dia's; genummerde dia's, gedeeltelijk met tekst. Foto's van artikel en annotatie.
46. Houten systeemdoos met het opschrift Griekenland'. Ca. 40 dia's.
47. Metalen systeem doos met opschriften Programma Portugal reserve Oostenrijk en Roemenië'. Ca. 80 dia's. Kaart met annotatie.

Doos 'Valeo'

met los materiaal, veel blauwe diaraamdoosjes (ROWI), een aantal sigarendoosjes en een kartonnen doos.

48. Doosje 'ROWI' met opschrift 'Spanje'. 7 dia's.
49. Doosje 'ROWI' zonder landaanduiding met opschrift '1'. Ca. 40 dia's.
50. Doosje 'ROWI' met opschrift 'Roemenië'. Ca. 40 dia's. Foto van Marie Louise.
51. Doosje 'ROWI' met opschrift 'Spanje'. 7 dia's.
52. Doosje 'ROWI' zonder opschrift. 35 dia's.
53. Doosje 'ROWI' met opschrift '3' en 'Joegoslavië'. Ca. 20 dia's. Folder over de film over Oostenrijk als opvulmateriaal gebruikt. Foto's van folder, foto van SdW voor tent in Joegoslavië (99).
54. Doosje 'ROWI' met opschrift 'Joegoslavië', 'Italië', 'Noorwegen', '3'. 8 dia's.
55. Doosje 'ROWI' met opschrift 'reserve Portugal'. 18 dia's.
56. Doosje 'ROWI' met opschrift 'Joegoslavië', 'Turkije', 'Oostenrijk'. 30 dia's.
57. Doosje 'ROWI' met opschrift 'Noorwegen 1974'. 22 dia's. Foto's van Marie Louise (2x).
58. Doosje 'ROWI' zonder opschrift. 8 dia's.
59. Doosje 'ROWI' met opschrift 'oud', 'Noorwegen'. 30 dia's.
60. Doosje 'ROWI' met opschrift 'Italië' (vaag). 7 dia's.
61. Doosje 'ROWI' met opschrift 'Griekenland' (vaag). 10 dia's.
62. Doosje 'ROWI' met opschrift 'Turkije' (vaag), 'Oostenrijk' (vaag). 20 dia's.
63. Doosje 'ROWI' met opschrift 'privé oma', 'Hongarije'. 30 dia's. Enkele gefotografeerd.
64. Doosje 'ROWI' met opschrift 'Tsjechoslowakije'. 20 dia's.
65. Doosje 'ROWI' met opschrift 'Denemarken', 'Ierland'. 13 dia's.
66. Doosje 'ROWI' met opschrift 'Engeland'. 8 dia's.
67. Doosje 'ROWI' met opschrift 'Spanje 1972'. 18 dia's.
68. Doosje 'ROWI' zonder opschrift, met plakbandresten. 10 dia's.
69. Kartonnen sigarendoosje 'Hofnar' met opschrift 'Film Finland'. Bevat 3 stukken film.
70. Metalen sigarendoosje 'Hofnar'. Ca. 60 dia's. Foto's van Marie Louise plus Simon de Waard en Simon de Waard.
71. Kartonnen sigarendoosje 'Willem II' met opschrift 'Italië'. Ca. 50 dia's (in papieren raampjes).
72. Kartonnen doos 'Gothische kaarsen' met opschrift 'Portugal en Engeland en ML'. Ca. 55 dia's.
73. Ca. 110 losse dia's. Enkele daarvan met Marie Louise.

Totaal bevat dit archiefmateriaal bij Museum Volkenkunde naar schatting 3600 dia's.

De meeste dia's verkeren in een slechte staat.

Stadsarchief Rotterdam

Archief van de Volks-Universiteit te Rotterdam

Toegangsnummer 75. Inventarisnummers vooral 319 en 320, Programmanummers der Volks-Universiteit te Rotterdam 1948-1963. Het archief van de Volksuniversiteit in Rotterdam is interessant, omdat het wat documentatiemateriaal bevat over de lezingen die De Waard gaf voor deze organisatie.

Natuurgebied De Beer

Dit is de film waarvan de juiste titel is 'Op het vogeleiland' en heeft een totale speelduur van 70 minuten. De film is op DVD in het Stadsarchief Rotterdam te bekijken

Stadsarchief Amsterdam

Archief van de Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten²³

Toegangsnummer 999. Inventarisnummers:

- 2604 Verslagen betreffende de vogelwaarnemingen en plantengroei op het natuurmonument De Beer, opgemaakt door particulieren 1934 – 1963.
- 2601 Ingekomen en minuten van uitgaande stukken 1933-1945.

²³ De Beer kende een zelfstandig beheersorgaan, de Stichting Natuurmonument De Beer. In 1975 is de stichting opgeheven en zijn de resterende terreinen overgegaan naar Natuurmonumenten. Daarom is ook het archief van deze stichting in het archief van Natuurmonumenten terecht gekomen.

- 2602 Ingekomen en minuten van uitgaande stukken 1948-1960.
- 2650 Album met foto's van de fauna en flora op het natuurmonument De Beer.

Gemeentearchief Zaanstad

In dit archief bevindt zich materiaal van de Vogelbeschermingswacht Zaanstreek (PA-0448 Vogelbeschermingswacht Zaanstreek, 1943-2010). Er is geen inventaris beschikbaar; het materiaal is niet toegankelijk. De auteur mocht op 15 januari 2010 delen van het archief inzien. Het archief bevat correspondentie en promotiemateriaal over de lezingen die De Waard in het begin van de jaren vijftig voor de Vogelbeschermingswacht gaf.

Beeld en Geluid²⁴

De volgende films of filmfragmenten over Nederlandse onderwerpen zijn door Beeld en Geluid gedigitaliseerd en aldaar in digitale vorm te bekijken: Strand en Wad, Op het Vogeleiland,²⁵ Ackerdijkse Plassen, Land der watermolens, Vlaardingse vlietlanden, De Velduil, Vondelingenplaat, De Wadden, De Veluwe, De idyllische vuilnisbelt en Bos en hei.

De volgende films over buitenlandse onderwerpen zijn door Beeld en Geluid gedigitaliseerd en aldaar in digitale vorm te bekijken: Zweden en Lapland in kleur (Zweden en Lapland, 1952), Zwerftocht door Joegoslavië (Joegoslavië, 1953), Tuin van Europa (Portugal, 1954), Het groene eiland. Land en volk van Ierland (Ierland, 1955), Iberische suite (Spanje, 1957), Onbekende titel (Denemarken en Noorwegen, 1958), Tussen Grieken en Goden (Griekenland, 1959), Land en volk van Tsjechoslowakije (Tsjechoslowakije, 1960), De burens aan de overkant (Engeland, Wales en Schotland, 1961), In het land van Atatürk (Turkije, 1962), Onbekende titel (Finland, 1963), In het land van de pusztas (Hongarije, 1964), Polonaise (Polen, 1965), Grusz Gott (Oostenrijk, 1966), La bella Italia (Italië, 1967), Roemenië vandaag (Roemenië, 1968), Zwitserland van alle kant (Zwitserland, 1969), Onbekende titel (Denemarken, 1970), Onbekende titel (Portugal, 1971), Impressies van Spanje (Spanje, 1972), Onbekende titel (Zweden, 1973) en Onbekende titel (Noorwegen, 1974).

Fotomuseum Rotterdam

In het Fotomuseum bevinden zich afdrucken van foto's van De Waard. Deze zijn niet op stuksniveau geïnventariseerd. De auteur heeft op 12 november 2011, samen met Loes van Harreveld van het Fotomuseum, een ordening op hoofdlijnen aangebracht. Het materiaal is als volgt in dozen geordend: 1. Finland (1963), Zweden (1952), Engeland (1961); 2. Oostenrijk (1966), Portugal (1954, 1971), Joegoslavië (1953), Hongarije (1964), Noorwegen (1958), Griekenland (1959), Spanje (1957); 3. Italië (1967), Spanje (1957), Portugal (1954, 1971); 4. De Beer, vogels (Nederland), Denemarken (1958, 1970), Ierland, Buitenland (overig); 5. De Beer (foto's Kooijmans), Vogels, Personen NL, Marokko (1956), Turkije (1962); 6. De Beer; 7. Natuur, Nederland; 7. (Landschap) Nederland; 8. Natuurstudiekamp (1946), (Landschap) Nederland, Verversingskanaal Den Haag; 9. Tsjecho-Slowakije (1960), Marokko (1956), Polen (1965), Zwitserland (1969), Roemenië (1968); 10. Natuur Nederland; 11. Buitenland (overig).

Hans de Waard

Hans de Waard, zoon van Simon de Waard, heeft enig materiaal van de reizen naar Zweden/Lapland (1952), Joegoslavië (1953) en Tsjecho-Slowakije (1960) [onder andere het notitieboekje].

Literatuur

- Buijsman, E., *Simon de Waard. Leven en werk van de Rotterdamse cineast en fotograaf*, Tinsentiep Houten, 2011.
- Ouweneel, G.L., 'Mijmeren boven oude dagboeken', in: *Sterna* 53, 80-83, 2008.

²⁴ Zie ook de bijlage.

²⁵ Over het natuurmonument de Beer.

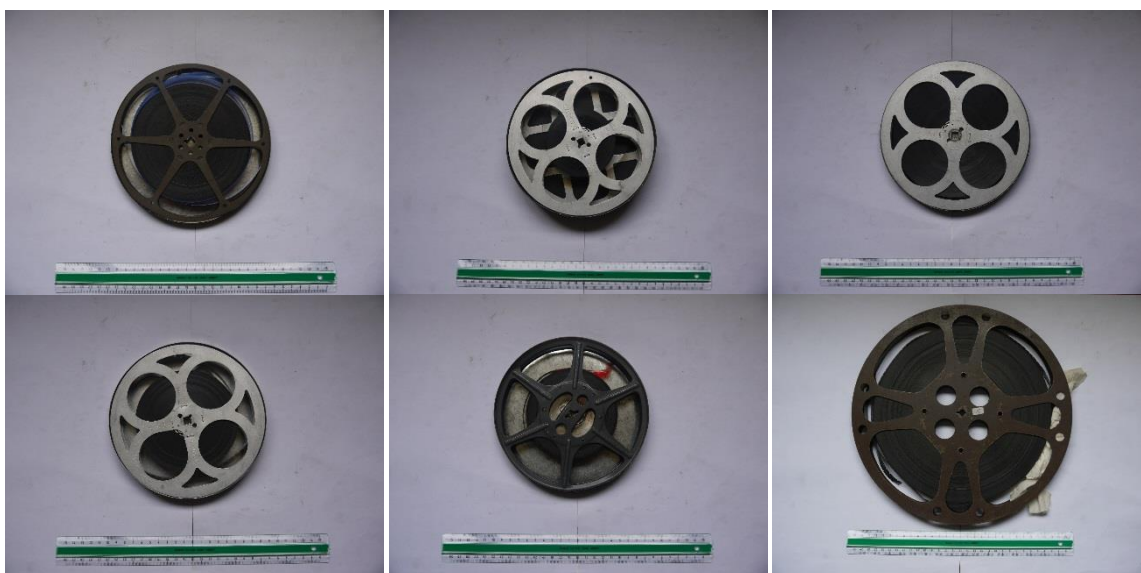
- Voous, K.H., *In de ban van vogels*, Scheffers Utrecht, 1996.

Bijlage: inventarisatie films ex-collectie De Wolde

Op 25 april 2016 heeft Ed Buijsman een verzameling films van de Rotterdamse fotograaf en cineast Simon de Waard opgehaald bij Henk de Wolde, een vroegere buurman van Simon de Waard. In de maanden april tot en mei 2016 is een globale inventarisatie van het filmmateriaal met (mogelijk) Nederlandse onderwerpen uitgevoerd door Ed Buijsman. Alle films hebben hierbij een volgnummer gekregen; deze nummering is ook de blikken aangebracht. Deze nummering is hieronder bij de beschrijving gebruikt.

Alle onderstaande films uit de collectie ex-De Wolde zijn in 2017 op een na overgedragen aan Beeld en Geluid in Hilversum. Aldaar zijn vrijwel alle films gedigitaliseerd. Deze films zijn bij Beeld en Geluid, zonder voorafgaande afspraak, in digitale vorm te bekijken.

- A. Rond metalen blik zonder opschrift met daarin een half gevulde spoel van 18 cm. Zwartwit. Mogelijk laatste deel van film over De Beer.
- B. Hoog rond metalen blik met opschrift 'Eng. en Schotse vogeleilanden' met twee spoelen van 18 cm. Eén spoel half gevuld; begint met 'De kust van Tantállon'. Een spoel vrijwel volledig gevuld; begint met beeld. NB: films met azijnzuursyndroom.²⁶
- C. Rond metalen blik zonder opschrift met een bijna volledig gevulde spoel van 18 cm. Kleur. Nederland?
- D. Rond metalen blik zonder opschrift met een driekwart gevulde spoel van 18 cm. Zwartwit. Nederland?
- E. Rond metalen blik met opschrift 'Strand en wad' (doorgestreept) en een 'I'. Zwartwit, twee stukken film. Kortste stuk: beelden met als titel 'Vogeldiefjes toeven graag op het kleine eiland', 'Aan de rand van het eiland verrijst de schuilhut', 'Een oeverloper kijkt verwonderd toe' en 'Een dwergsterntje komt even rusten' [niet meer gevolgd door beeld]. Langste stuk: beelden met als titel 'Onraad in de buurt!' en 'Andere jagers zijn gekomen, de jacht met de camera is nu afgelopen'.
- F. Zonder blik, zonder opschrift. Film op spoel van 31 cm; gevuld met ca. 25 cm. Mogelijk film over De Beer met een tot nu toe onbekend kaartintro.

Films A tot en met F.

²⁶ Vroeger hadden veel films een drager van cellulosediaceetaat. Op deze drager bevond zich dan de emulsie, het 'beeld'. Als cellulosediaceetaat ontbindt, komt azijnzuur vrij, waarbij het azijnzuursyndroom ontstaat. De drager van de film verschrompelt door het azijnzuur, waardoor het beeld uiteindelijk onleesbaar wordt.

In de maanden april en mei 2016 is tevens een globale inventarisatie van het filmmateriaal met buitenlandse onderwerpen uitgevoerd door Ed Buijsman. Alle films hebben hierbij een volgnummer gekregen; deze nummering is ook de blikken aangebracht. Deze nummering is hieronder bij de beschrijving gebruikt.

NB: een aantal films bleken azijnzuursyndroom te hebben.²⁷

Alle onderstaande films uit de collectie ex-De Wolde zijn in 2017 op een na overgedragen aan Beeld en Geluid in Hilversum.²⁸ Aldaar zijn vrijwel alle films gedigitaliseerd. Deze films zijn bij Beeld en Geluid, zonder voorafgaande afspraak, in digitale vorm te bekijken.

Spoelen met een diameter ~18 cm in een rond blik

1. Rond metalen blik met opschrift 'ELAND'. Kleur, twee korte fragmenten met een eland.
2. [Nummer niet gebruikt]
3. Vierkant metalen blik met opschrift 'Joegoslavië I', Zwartwit, volledige spoel. Begint met titel van de film 'Zwerftocht door Joegoslavië'.
4. Vierkant metalen blik met opschrift 'Joegoslavië II', Zwartwit, volledig gevulde spoel.
5. Vierkant metalen blik met opschrift 'Joegoslavië III', Zwartwit, volledig gevulde spoel.
6. Rond metalen blik met opschrift 'Portugal I'. Kleur, half gevulde spoel.
7. Rond plastic blik met los papiertje 'Portugal II'. Kleur, driekwart gevulde spoel.
8. Rond plastic blik met los papiertje 'Portugal 3'. Kleur, volledig gevulde spoel.
9. Rond metalen blik met opschrift 'Ierland I'. Kleur, volledig gevulde spoel. Begint met titel van de film 'Het groene eiland'.
10. Rond metalen blik met opschrift 'Ierland II'. Kleur, driekwart gevulde spoel.
11. Rond metalen blik met opschrift 'Ierland III'. Kleur, bijna volledig gevulde spoel.
12. Rond metalen blik met opschrift 'Engeland'. Kleur, twee losse fragmenten.
13. Rond metalen blik met opschrift 'II Noorwegen (oud)'. Kleur, half gevulde spoel. Begint met titel 'Beelden van Finnmarken'.

Spoelen met een diameter ~25 cm in een rond blik

14. Rond metalen blik zonder opschrift; aan binnenzijde deksel tekst 'Behandeld door RENOVO film'. Datum 12/8/74'. Kleur, volledig gevulde spoel. Begint met titel 'Tussen Grieken en goden'.
15. Rond metalen blik met opschrift 'Polen II' met 'Spanje' doorgestreept. Volledig gevulde spoel. Kleur.
16. Rond metalen blik met opschrift 'Turkije II' Land en volk. Volledig gevulde spoel. Kleur.
17. Rond metalen blik met opschrift 'Turkije I' Land en volk. Volledig gevulde spoel. Kleur.
18. Rond metalen blik zonder opschrift; alleen restant etiket met 'de Waard'. Volledig gevulde spoel. Kleur. Begint met titel 'Tussen Grieken en goden. Via Arte naar Delphi'.
19. Rond metalen blik zonder opschrift. Aan binnenzijde met tekst: 'Behandeld door renovo Film' met datum. Volledig gevulde spoel. Kleur. Begint met titel 'Suomi deel 2'.
20. Rond metalen blik met etiket 'Finland Deel II'. Volledig gevulde spoel. Kleur. Begint met '2de deel'.
21. Rond metalen blik met visitekaartachtig etiket van Simon de Waard met daarop geschreven 'film Tsjechoslowakije Deel II'. Bijna Volledig gevulde spoel. Kleur. Begint '2de deel'.
22. Rond metalen blik met visitekaartachtig etiket van Simon de Waard met daarop geschreven 'film Tsjechoslowakije Deel I'. Volledig gevulde spoel. Kleur. Begint '2de deel'.
23. Rond metalen blik met opschrift 'Polen' en doorgestreept 'Spanje I'. Volledig gevulde spoel. Kleur.
24. Rond metalen hoog blik met opschrift 'Oostenrijk'. Twee volledig gevulde spoelen. Kleur. De ene film begint met 'een reis door : Bekend en onbekend Oostenrijk'; de andere met 'Toeristische reis door Polen'.

Spoelen met een diameter ~27 cm in een vierkant blik

25. Vierkant metalen blik met opschrift 'Denemarken I'; binnenzijde deksel met adresgegevens De Waard. Volledig gevulde spoel. Film
26. Vierkant metalen blik met opschrift 'Spanje II'. Volledig gevulde spoel. Kleur. Film begint met 'Drukke op de Plaza de Toros'.

²⁷ Vroeger hadden veel films een drager van cellulosediacetaat. Op deze drager bevond zich dan de emulsie, het 'beeld'. Als cellulosediacetaat ontbindt, komt azijnzuur vrij, waarbij het azijnzuursyndroom ontstaat. De drager van de film verschrompelt door het azijnzuur, waardoor het beeld uiteindelijk onleesbaar wordt.

²⁸ Deze film is in het bezit van De Wolde gebleven. Later bleek het om een film van Marokko te gaan. Waarom De Wolde deze film niet alsnog aan Beeld en Geluid heeft overgedragen, is niet bekend.

27. Vierkant metalen blik met opschrift 'Spanje I'. Volledig gevulde spoel. Kleur. Film begint met 'SPANJE Land Volk'.
28. Vierkant metalen blik zonder opschrift. Aan binnenzijde deksel opgeplakte briefkaart met adresgegevens van De Waard met daarop '“Impressies van Noorwegen”, deel I'. Volledig gevulde spoel. Kleur. Film omgekeerd op de spoel; einde film 'einde 1ste deel'.
29. Vierkant metalen blik met ballpoint geschreven 'Engeland I'. Aan binnenzijde deksel opgeplakte briefkaart met adresgegevens van De Waard met daarop 'Engeland' overschreven op de tekst 'Programma Tsjechoslowakije Deel I'. Volledig gevulde spoel. Kleur. Film begint met 'bij de burens aan de overkant'.
30. Vierkant metalen blik zonder opschrift. Ook binnen geen indicatie. Volledig gevulde spoel. Kleur. Film omgekeerd op de spoel
31. Vierkant metalen blik met adresgegevens De Waard en met viltstift 'Karlsö Noorwegen Zweden'. Volledig gevulde spoel. Zwartwit. Film begint met 'zwerftocht door Zweden en Lapland'. [NB: Opschrift op blik komt niet (geheel) overeen met de inhoud van de film]
32. Vierkant metalen blik met etiket met tekst 'Zweden naar Dalarna'. Volledig gevulde spoel. Kleur. Film omgekeerd op de spoel; einde film 'einde 1ste deel'. [N.B.: In het blik bevindt zich tevens een briefkaart van Simon de Waard met een aankondiging van deze film]
33. Vierkant metalen blik zonder opschrift. Aan binnenzijde deksel opgeplakte briefkaart met adresgegevens van De Waard met daarop '“Impressies van Noorwegen”, deel II'. Volledig gevulde spoel. Kleur. Film omgekeerd op de spoel; einde film met 'einde'.
34. Vierkant metalen blik met tekst 'roemenië I'; aan binnenzijde deksel 'S. de Waard Rotterdam'. Volledig gevulde spoel. Kleur. Film begint met 'Simon de Waard presenteert:' gevolgd door 'reisindrukken van roemenië'.
35. Vierkant metalen blik met tekst 'roemenië II'; aan binnenzijde deksel 'S. de Waard Rotterdam'. Volledig gevulde spoel. Kleur. Film begint met 'badplaatsen aan de zwarte zee'.
36. Vierkant metalen blik met etiket met tekst 'Portugal I Simon de Waard'. Volledig gevulde spoel. Kleur. Film begint met 'ontdek de wereld stelt voor ...:' gevolgd door 'impressies van Portugal'.
37. Vierkant metalen blik met etiket met tekst 'Portugal II Simon de Waard'. Film begint met 'Oporto, de grote havenstad in het Noorden van het land'.
38. Vierkant metalen blik zonder opschrift. Aan binnenzijde deksel opgeplakte adresgegevens van De Waard. Volledig gevulde spoel. Kleur. Film begint met 'tweede deel'.
39. Vierkant metalen blik met tekst 'denemarken II'; opgeplakte adresgegevens van De Waard. Volledig gevulde spoel. Kleur. Film begint direct.
40. Vierkant metalen blik met opschrift 'Simon de Waard - Hongarije (i)'. Volledig gevulde spoel. Kleur. Film begint met 'in het land van de puszta's'.
41. Vierkant metalen blik met opschrift 'Simon de Waard - Hongarije (ii)'. Volledig gevulde spoel. Kleur. Film begint met '“n documentaire film over Hongarije” gevolgd door 'tweede deel'.
42. Vierkant metalen blik met opschrift 'Zweden naar Dalarna II' en 'Simon de Waard Rotterdam'. Volledig gevulde spoel. Kleur. Film begint met opnamen van deel van ansichtkaart (?) met daarop onder andere tekst 'vakantie in Zweden'.
43. Vierkant metalen blik met ballpoint geschreven 'Engeland II' en naam en adres De Waard. Aan binnenzijde deksel opgeplakte briefkaart met adresgegevens van De Waard met daarop 'Engeland' overschreven op de tekst 'Programma Tsjechoslowakije Deel II'. Volledig gevulde spoel. Kleur. Film begint met 'bij de burens aan de overkant' gevolgd door 'in het Merendistrict'.

Films niet in een blik

44. Losse film op een spoel ~31 cm. Vrijwel volledig gevulde spoel. Kleur. Film omgekeerd op de spoel; einde film met 'einde tweede deel'.
45. Losse film op een spoel ~35 cm. Half gevulde spoel; kleur. Begint direct met beeld.

Houdt de gedachte aan De Beer levend!